Elnöki beszámoló a Magyar Urbanisztikai Táraság tisztújító közgyűlésére

Budapest, 2015. december

A Társaság elmúlt három évében az első lényeges eredmény a MUT talpon maradása, arculatának karakteresebbé válása.

1. **A tagság**
   A tagság létszáma tovább fogyatkozott mind az egyéni, mind a jogi, mind ezen belül az önkormányzati létszám. Történt ez annak ellenére, hogy a havonta sorra kerülő elnökségi ülések mindegyikén fogadunk el jelentkezőt, esetenként jelentkezőket, s a diplomadíjak átadása után minden évben több fiatal szakmabéli válik a Fiatal Urbanisták Tagozatának, a FUT-nak tagjává.
   Ugyanakkor az is igaz, hogy jelentős személyiségek távoztak közülünk befejezve földi pályafutásukat. A teljesség igénye nélkül megemlítem Berczik András, a MUT egyik szakmai alapító tagját, Ágostházi László tanárurat, az örökségvédelem jeles alakját, Horváth Bélát, az Észak-Magyarországi Urbanisztikai konferenciák fáradhatatlan szervezőjét, Plesz Antalt, aki a mesteriskola tanáraként is tartotta a kapcsolatot az urbanisztikával, Czétényi Piroskát, a Környezetesztétikai Tagozat oszlopos tagját, …

2. **A tagozatok**
   A tagozatok közül csupán néhány működik rendszeresen, illetve eredményesen, láthatóan. A Környezetesztétikai Tagozat rendszeres ülésein meghívott és belső előadókkal mélyíti el a szakmai ismereteket, segíti a tapasztalatcserét és a tájékozódást. A Fiatal Urbanisták Tagozatáról még külön is szót ejtünk, most csupán annyit, hogy időben váltakozó energiával dolgoznak, de látványos eredményeik is mutatkoznak: ilyenek az általuk gondozott kiadvány s egy 70 fiatal részvételével megtartott sikeres rendezvény (Salamin Géza alelnök előadásával). A Falutagozat külső kapcsolatot épített ki a NAKVI-val, s ennek utódával is „monitorozza” a falumegújítás eredményeit a kétévente megrendezett díjak bírálata révén.

3. **A területi csoportok**
   A MUT stratégiájában fontos cél (volt) a területi csoportok lehetőség szerinti újjáélesztése. A legutóbbi időszakból két örvendetes eseményről számolhatok be: újjáalakult a Veszprém megyei (Fabacsovits Zoltán vezetésével), valamint a Győr – Moson - Sopron megyei csoport (ideiglenes vezetője, egy évre, Keresztes Sándor). Ezek közül a győri nagy elánnal kezdte tevékenységét egy a Smart City jegyében zajló előadás-sorozattal. Az igazsághoz tartozik, hogy ők az MTA RKK bázisára tudnak „építeni”.
   Itt említem meg, hogy ápoljuk a kapcsolatot egyik kivált területi csoportunkkal is, jelesen a Csongrád Megyei Urbanisztikai Egyesülettel. Idén közzétettük a Szegeden rendezett Vedres István emlékév programját, s részt vettünk ünnepi konferenciájukon is.

4. **Az együttműködések, külső kapcsolatok**
   Az elmúlt években tovább nőtt azon szervezetek száma, amelyekkel a MUT megállapodást kötött. Ezek száma immár elérte a tízet. Nem mindegyik aktivizálódott, de a lehetőség adott,

az alapok megvannak. Rendszeres az együttműködés az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottságával: egyfelől részt veszünk az ICOMOS díjak odaítélésben, másrészt közösen adjuk ki a köztér-megújítási díjat. Ez utóbbinak lett az eredménye, hogy Tarlós István főpolgármester úr is ellátogatott a MUT székhelyére, a díj átvételére (ez némi publicitást is jelentett a Társaság számára). A másik szervezet, amellyel szoros az együttműködés, az az Országos Főépítészi Kollégium/Országos Főépítészi Egyesület (ennek székhelye az utóbbi időben a MUT irodája). Rendszeresen részt veszünk az Országos Főépítészi Konferenciákon, s az utóbbi években egy szekció megszervezése és levezénylése Társaságunk feladata. Az idén, Miskolcon ezen felül másik szekcióba is delegáltunk előadót. A korábbi években pedig a plenáris ülés programjain szerepelt a MUT és a MUTK. A főépítészek rendezvényeinek támogatása azért is fontos feladatunk, mert sok főépítész tagunk – ellentétben a korábbi évek gyakorlatával – évente csupán egy szakmai konferencián tud részt venni (s az önkormányzatokban lényeges a név – főépítész – megjelenése).
A legutóbbi napok eseménye, hogy Egerben megállapodást írtunk alá az Magyar Regionális Tudományi Társasággal. Ez azt jelenti, hogy a jövőben ők is számítanak arra, hogy konferenciáikon a MUT szekciót vezet és szervez. Ez tagjaink számára előadási lehetőség, még fiataljaink is profitálhatnak belőle.
A Társaság elnöke ismételten részt vállalt a zajvédelem elleni felkészülés fontosságának tudatosításában, a stratégiai zajtérkép „népszerűsítésében" (Bp., Nyíregyháza, Pécs, Győr, Bp.). E jelenlétből együttműködés épülhet ki az újonnan megalapított Hermann Ottó Intézettel.
Továbbra is támogatjuk, szakmai programját szervezzük a Savaria Urbanisztikai Nyári Egyetemnek s az ehhez kapcsolódó tervező tábort. A Társaság tagjai előadásaikkal is emelték az egyetem színvonalát. A FUT vezetősége is értékes munkát fejtett ki e programokban.

5. Konferenciák

A racionalizálás jegyében az elmúlt években előbb összevontuk a Hild-díjas városok találkozóját és az Országos Urbanisztikai Konferenciát, majd ennek idejét egynaposra rövidítettük, s az országból mindenhonnan könnyen megközelíthető Fővárosban rendeztük meg. A 2015-ös év azt mutatta, hogy ha sikerül megtalálni a jó, sokakat foglalkoztató témát, akkor a részvétel erősödik. Idén e hatást erősítette a rendezvény nemzetközisége, az ECTP vezetőségének magyarországi látogatása, s előadásaik. Ebben a Magyar Nemzeti Bank bőkezű támogatása segített bennünket.
Az elnökség tagjai más konferenciákon is képviselték a MUT-ot, pl. az V. Önkormányzati Vagyongazdálkodási Konferencián, a Műemléki Konferencián és egyéb örökségvédelmi rendezvényeken.

6. Jelenlét a közéletben, a MUT díjai

A terület- és településfejlesztésért és -rendezésért, valamint az építésügyért felelős tárcával közreműködve részt vállaltunk a Kormányhatározat feladatainak kimunkálásában. A MUT mindegyik munkacsoportba delegált tagot, s három csoport munkáját mi fogtuk össze. Tárgyalásban vagyunk – a megkeresés megérkezett – további munkákról, feladatokról, amelyben a Társaság a kormányzati munkát segítheti.
A közéletben rendszeres jelenlétet biztosítanak a MUT által adományozott díjak (a fent említetteken túl a települési Hild-díj). Nagy presztízse van e díjnak: Nagykőrös például

főterén, a városháza előtt állított szobrot az elnyert díjnak, s Mosonmagyaróvár emléktáblát tett a városháza bejáratához.
A diplomadíjak is nagy népszerűségnek örvendenek a képzőhelyek és az ifjúság körében. Az elmúlt évek 30-35 pályázója helyett idén 49 jelentkező van. Minden diplomamunkát két-két ember bírál, s egy bíráló általában két munkát opponál, tehát 30, idén 45 kolléga vesz részt a munkában. Örömmel tudatom, hogy nagy aktivitással, segítőkészséggel kapcsolódnak be tagjaink, s ez arra is reményt ad, hogy – kellő szervezés mellett – más tevékenységekben is remélhetjük az aktivitás látható növekedését. A díjbizottsági munka arra is felhívta figyelmemet, hogy mennyire vágynak tagjaink a szakmai beszélgetésekre, jóízű vitákra, közös gondolkodásra.

Külön meg kell említeni a MUT közéleti szerepét egyes jelentős állami beruházások véleményezésében. Mind a Bécsi úti zeppelin, mind az ócsai lakó-együttes, mind a Városligetben tervezett múzeum negyed kapcsán markáns véleményt formáltunk, rendezvényeket szerveztünk. Ezek a rendezvények igen népszerűek voltak. A MUT nagyterme többször is megtelt, s a FUGA-beli rendezvényen 130-an, az MTA-ban rendezett konferencián pedig 250-en voltak jelen. A Városligettel kapcsoltban elhangzott előadások nagy része a napokban könyv alakban is megjelenik (várhatóan december 17-re). Előfizetésre, egyéni, tervezőcégek és egy önkormányzat támogatásával tudtunk vállalkozni e feladatra.

7. A jövő

A jövő évben lesz a Társaság 50 éves. Ez alkalomból szeretnénk bővített és jelentősen átdolgozott formában kiadni a MUT-ról szóló könyvet Aczél Gábor és egy bizottság segítségével. E kötetben két dologra kívánunk koncentrálni: egyrészt a múlt és jelen bemutatására, valamint a jövő felvázolására. Szeretnénk a MUT-ot újra interdiszciplináris műhellyé tenni, azaz úja tagjaink között látni legalább tizenegy társzakma képviselőit. Ehhez kérem mindenki segítségét.
A jövőnk jórész fiataljainkon múlik, tehát mindent meg kell tennünk a FUT megerősítésére, életének fellendítésére, tagjainak és vezetésének aktivizálásra.

8. Befejezésül

Mindenképp szólni kell még a Társaság és a MUTK anyagi helyzetéről. Amikor a bevezető sorokban arról szóltam, hogy eredmény a Társaság léte, akkor arra is gondoltam, hogy több szakmai civil szervezet kényszerült tevékenységét nagymértékben csökkenteni, székhelyét lakásokba helyezni. A rendszerváltás követő években fokozatosan feléltük a Társaság székházon kívüli tartalékát. Ebben az elmúlt hét év jelentett változást, amikor Ongjerth Richárd vezetésével a Tudásközpont viselte a Társaság költségeinek egy részét (hiszen a működést a tagdíjak nem fedezik, s az állami megbízások jobbára elapadtak). Közösen kell gondolkodnunk a jövőnkön, s ebben is mindenkinek a támogatására számítok, s gondolom az új vezetőség is.

Körmendy Imre

elnök